

VAKIF YÖNETİCİLERİNİN GÖREVDEN ALINMASI

Arş. Gör. Mehmet Özgür AVCI*

I. GENEL OLARAK

Vakıf yöneticilerinin, vakfın işlerinin görülmesinde kanuna, vakıf senedinde yer alan hükümlere ve genel ahlaka uygun hareket etmesi gerekmektedir. Yöneticilerin anılan şekillerde hareket etmemesi, görevden alınmaları sonucunu doğurabilir. Nitekim Türk Medeni Kanunu¹ m. 112/f.2'deki “Mahkeme, denetim makamının başvurusu üzerine, tüzükte gösterilen sebeplerle duruşma yaparak yöneticileri görevden alabilir ve vakıf senedinde başka bir hüküm yoksa yenisini seçebilir.” şeklindeki hüküm, bu duruma işaret etmektedir.

Vakıf yöneticilerinin görevden alınması konusu, yukarıda anılan TMK'nın ilgili maddesi ve Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkında Tüzük'te² yer alan hükümler çerçevesinde

* Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı.

¹ TMK olarak kısaltılmıştır.

² Tüzük No: 7/1066-25.07.1970, 13586 sayılı 21.08.1970 tarihli RG; Tüzük olarak kısaltılmıştır; 3/12/2001 tarihli ve 4722 sayılı “Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun’un 22 nci maddesi ile; 4721 sayılı Türk Medeni Kanununda öngörülen tüzük ve yönetmeliklerin 1/1/2001 tarihinden itibaren bir yıl içinde çıkarılacağı ya da yürürlükteki tüzük ve yönetmeliklerde gerekli değişiklikler yapılacağı, bu düzenlemeler yapılmaya kadar yürürlükteki tüzük ve yönetmeliklerin Türk Medeni Kanununa aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği hükmüne bağlanmıştır.

incelenecektir. Bununla birlikte, 5555 sayılı Vakıflar Kanunu³ ile getirilen düzenlemelere de çalışmamızda yer verilecektir.

II. ŞARTLARI

A. Denetim Makamının Başvurusu

Vakıf yöneticilerinin görevden alınabilmesi için öncelikle denetim makamı olan Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün yetkili asliye hukuk mahkemesine başvurması gerekir. Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkında Tüzük m. 23'de de Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün başvurusunun gerekliliği belirtilmiştir. Yetkili asliye hukuk mahkemesi genel yetki kuralına göre vakfın yerleşim yeri asliye hukuk mahkemesidir. 5555 sayılı Vakıflar Kanunu m. 10'da yetkili mahkemenin vakfın yerleşim yeri asliye hukuk mahkemesi olduğu açıkça belirtilmiştir.

B. Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkında

Tüzük'te Gösterilen Sebeplerden Birinin Gerçekleşmesi

Vakıf yöneticilerinin görevden alınabilmesi, Tüzük m. 23'de yer alan sebeplerden birinin gerçekleşmesi halinde mümkün olacaktır. Anılan maddeye göre, "I- Vakıf idarecileri:

a) Vakfın malları üzerinde mülkiyet iddia edip te, iddiaları yetkili mahkemece tamamen veya kısmen red edilmiş ise,

b) Vakfın mallarını vakıf senedindeki şartlara ve vakfın gayesine aykırı olarak kullanmış ise⁴,

³ 09.11.2006 tarihinde TBMM tarafından kabul edilerek, 14.11.2006 tarihinde Cumhurbaşkanı'nın onayına sunulmuş; 26.11.2006 tarihinde TBMM'de bir kez daha görüşülmek üzere geri gönderilmiştir.

⁴ "Vakıf yöneticileri, *vakıf parasını harcarken vakfın amacına ve bu amaca yönelik olarak vakıfnamede öngörülen kurallara uymak durumundadırlar*. Bu

c) Vakfın gelirlerini, vakıf senedinde yazılı şartlara aykırı olarak sarf etmiş ise,

d) Kusurlu hareketleriyle vakfa zarar vermiş ise⁵,

e) Yapılması mahkemenin veya Vakıflar Genel Müdürlüğünün iznine bağlı olan bir işi kendiliğinden yapmış ise⁶,

kurallara uyulmaması halinde, diğer bir deyimle vakıf parası, açıkça vakfın amacına uygun olmayan yerlerde harcandığı takdirde vakfın bu sebeple zarara uğratıldığı kabul edilmelidir. Çünkü; amaç dışında olan bu harcamalar yapılmasaydı vakfın amacına uygun harcamalar daha büyük meblağlarla yapılacak idi. Bu sebeple davalılar (murisleri Lütfü Suyolcu'nun mirasını reddetmedikleri anlaşılan Hülya, Çağrı, Çiğdem dahil) ilke olarak vakfın uğratıldığı bu zarardan sorumludurlar.” Yarg. 18. HD, T. 26.05.1998, E. 1998/3814, K. 1998/6091 sayılı kararı, Kazancı Bilişim; “vakfın parasını nemalandırmak yerine kendi işi için kullanan, aynından yararlanılması için vakfa tahsis edilmiş taşınmazı vakfın ihtiyacına rağmen kullanmayarak kiralayan yönetici işten uzaklaştırılabilir.” **Doğan, M.**, Vakıflarda Malvarlığı, Ankara 2000, s. 270.

⁵ Bu zarar vakfın malvarlığına yönelmiş maddi bir zarar olabileceği gibi vakfın itibarını zedeleyen manevi bir zarar da olabilir. **Doğan**, s. 271; “Davalılar ifadelerinde kendilerine özellikle isnat edilen ve mahkeme görevlerine son verilmesine dayanak teşkil eden gerekli denetimi yapmamak suretiyle vakfa ait bir kısım paranın S.H. tarafından zimmete geçirilmesi suretiyle vakfın zarara uğratılması olayından haberdar olmadıklarını bildirmişlerdir. Gerçekten karar düzeltme isteyen davalıların yönetim kurulu üyeleri olarak bu olaydan haberdar olmadıkları ya da haberdar olmaları için herhangi bir neden bulunmadığı saptandığı takdirde Tüzüğü’nün 23. maddesinin (d) bendi kapsamında olan böyle bir olaydan sorumlu tutulmayabilecekleri dikkate alınmalıdır.” Yarg. 18. HD, T. 15.12.1995, E. 1995/12061 K. 1995/12789 sayılı kararı, Yasa Hukuk Dergisi 1996, Yıl 19, S. 172, s. 457.

⁶ TMK m. 112 vakfın yönetiminin, TMK m. 113 vakfın amacının ve mallarının değiştirilmesinde mahkeme kararı aramaktadır. Bununla birlikte Tüzük m. 36’daki (Değişik 19.3.1982 T. ve 8/4475 K.) “Vakfın taşınmaz mallarıyla ilgili temlik tasarruflarda ve vakfa taşınmaz mal satın alma işlemlerinde vakıf tüzel kişiliğinin bu tasarrufları yapmaya izinli olduğuna ve temsilcilerin yetkisine dair belge, Merkezi Sicile göre Vakıflar Genel Müdürlüğünce verilir.” şeklindeki hüküm ve Ek Madde 3’de yer alan (EK-19.3.1982-8/4475 K; Değişik 13.8.1991-91/2159 K.) “Vakıfların, yurt içinde şube, temsilcilik, irtibat bürosu veya benzeri birim açmak için Vakıflar Genel Müdürlüğünden, yurt dışında şube, temsilcilik, irtibat bürosu veya benzeri birim açmak için ise Vakıflar Genel Müdürlüğünün uygun görüşü ve Dışişleri Bakanlığının önerisi üzerine Başbakanlıktan izin

f) Müfettiş tarafından istenilen belge, kayıt ve defterleri göstermekten veya talep edilen bilgileri vermekten kaçınılmış ise⁷,

almaları gereklidir. Şubelerin, temsilciliklerin, irtibat bürolarının veya birimlerin açılmasında, kapanmasında ve çalışmasında göz önünde bulundurulacak esaslar, Vakıflar Genel Müdürlüğüne çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.” hükmü Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün izninin gerektiği durumları belirtmektedirler.; “Dava dilekçesinde, davalıların yöneticisi oldukları vakfa ait otomobili Medeni Kanunun 80/A maddesindeki hükme rağmen, Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün görüşünü almadan sattıklarından bahisle görevden uzaklaştırılması istenmiş; dava mahkemece Halil yönünden esastan reddedilmiştir. **Ancak, Medeni Kanunun 80/A maddesi, vakıf mallarının daha yararlı herhangi bir mal veya para ile değiştirilmesine teftiş makamının teklifi üzerine idare uzvunun düşüncesi alındıktan sonra yetkili asliye mahkemesince karar verileceğini öngörmüş olmasına rağmen, somut olayda yasanın buyurucu nitelikteki bu kuralına uyulmamış olmasına, Tüzüğün 23. maddesinin (e) bendi uyarınca yapılması mahkemenin veya Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün iznine bağlı bir işi vakıf yöneticilerinin kendiliğinden yapmış olmalarını görevden uzaklaştırma sebebi saymış bulunmasına göre, davanın kabulü gerekirken davalı Halil yönünden vakfın zarara uğratılmadığı, kasıt bulunmadığı; uygulanması istenilen yasanın ilgili maddesinin ağır sonucunun davalıyı mağdur edeceği gerekçesi ile reddi doğru görülmüştür.” Yarg. 18. HD, T. 18.12.2000, E. 2000/12992, K. 2000/13643 sayılı kararı, Yargı Dünyası, S. 61, Ocak 2001, s. 129-130.**

⁷ “Mahkemece, davalı vakıf yöneticilerinin Vakıflar Tüzüğü’nün 23/f maddesine göre **müfettiş tarafından istenilen belge, kayıt ve bilgileri göstermekten ve talep edilen belgeleri vermekten kaçındıkları gerekçesi ile görevden alınmalarına karar verilmiş ise de**, davalı vakıf yöneticilerinin aksi sabit olmayan savunmalarına göre, okulların yaz tatili olması nedeni ile tebligatı almadıkları, 23.6.1990 tarihli tebligatta tebligatı aldığı bildirilen kişinin hüviyetinin bilinmediği anlaşılmaktadır. Ayrıca tebliğ edilen yazı denetimin icrası için vakıf defterlerinin ve diğer belgelerinin Vakıflar Bölge Müdürlüğüne getirilmesini içermekte olup müfettişlerin mahallinde teftiş yapmaları yerine bu belge ve defterleri teftiş için başka bir yere götürmelerine dair istemin yerinde olup olmadığı tartışılmamış, 30.7.1990 tarihinde vakfın merkezi olduğu anlaşılan okula gelindiğinde de düzenlenen tutanağın altında imzası bulunan "Vakıf Sekreteri Acunay'ın vakıfla bir ilgisi olmadığına dair savunma dahi araştırılmamıştır.

Davalı vakıf, adından da anlaşılabileceği gibi bir okulun faaliyetine destek vermek için kurulmuş olup, yönetimini genellikle öğretmenler oluşturmaktadır. Teftişin uygun bir zamanda yapılması genel bir ilke olup bunun doğal olarak öğretmenlerin tatilde oldukları bir zamana getirilmiş olmasının da istenen bilgi ve belgelerin zamanında verilmemiş olmasına yol açtığı da kabul edilmelidir.

g) Teftiş sırasında tespit edilen noksan ve yanlışlıkların tamamlanması ve düzeltilmesi için yapılan tebligata rağmen bunları yerine getirmemiş veya yerine getirdikten sonra yine tavsiyelere aykırı işlem yapmaya devam etmiş ise,

h) Teftiş ve denetleme masraflarına katılma paylarını süresinde ödemiş ise⁸,

ı) Medeni hakları kullanma ehliyetini kaybetmiş veya görevini sürekli olarak yapmasına engel teşkil edecek derecede şifası olmayan bir hastalığa veya maluliyete duçar olmuş ise,

j) (Değişik 13.8.1991-91/2159 K.) Vakfeden tarafından vakıf idarecisi seçildikten sonra veya vakıf senedi hükümlerine göre vakıf idarecisi seçilmeden önce veya sonra işlediği bir suçtan dolayı ağır hapis veya taksirli suçlardan gayri suçlar için altı aydan fazla veya affa uğramış olsa bile zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanmak, dolanlı iflas, yalan yere beyan ve kaçakçılık gibi yüz kızartıcı bir fiilden dolayı hapis cezası ile mahkum edilmiş ise,

k) (EK 19.3.1982 - 8/4475 K; Değişik 13.8.1991 - 91/2159 K.) Hesap özetini veya bilanço ve kar zarar hesaplarını zamanında vermemiş ve yazılı uyarıya rağmen bu görevi iki ay içinde yerine getirmemişse,

Bu durumda davalı vakıf yöneticilerinin görevden alınmalarının istenmesinin haklı olmadığı sonucuna varılması gerekir.” Yarg. 18 HD, T. 21.01.1997, E. 1996/11428, K. 1997/203 sayılı kararı, Kazancı Bilişim.

⁸ “Dava evrakı münderecatı ile tarafların iddia ve müdafaalarına, hükmün dayandığı gerekçelere, Medeni Kanunun 78. maddesinde ve vakıflar hakkındaki tüzüğün 23.maddesinin 1/h bendinde, teftiş ve denetleme masrafına katılma paylarının süresinde ödenmemesi halinde, Vakıflar Genel Müdürlüğünün bu nedene dayanarak yapacağı yazılı başvurusu üzerine, yetkili asliye mahkemesince vakıf idarecilerinin işten uzaklaştırılabilecekleri ön görülmüş olmasına, bu hususta toplanmış olan deliller değerlendirilmiş olup bu takdirde bir isabetsizlik görülmemesine ... binaen tarafların ... temyiz itirazları yerinde değildir.” Yarg. 6. HD, T. 02.11.1976, E. 1976/5273, K. 1976/6824 sayılı kararı, YKD, C. 3, S. 9, Eylül 1977, s. 1236-1237.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün yapacağı başvuru üzerine yetkili asliye mahkemesince duruşma yapılarak görevden alınabilirler.”.

TMK m. 112/f.2’nin lafzına bağlı kalındığında anılan sebepler dışında herhangi bir sebepten dolayı vakıf yöneticilerinin görevden alınabilmesi mümkün değildir. Tüzük’te gösterilen sebeplerin sınırlı sayıda olduğu bu sebeplerin genişletilemeyeceği söylenebilecektir. Öğretide, Tüzük’ün hazırlanması aşamasında her durumun öngörülebilmesinin mümkün olmadığından hareketle, vakıf yöneticilerinin görevden alınabilmesinin pratik önemini kaybedeceği; bu sebeple görevden alma kararını verecek olan mahkemeye, denetim makamının Tüzük’te gösterilen sebepler dışındaki haklı sebeplere dayanan taleplerini inceleme konusunda takdir hakkı tanınmasının yerinde olacağı savunulmaktadır⁹.

Bir hukuki düzenleme getirilirken ileride doğabilecek farklı durumların tümünün göz önünde tutulabilmesi mümkün değildir. Ancak Tüzük’te anılan maddenin I/b, c ve d bentlerinde yer alan sebeplere bakıldığında, bu sebeplerin içeriğinin oldukça geniş olduğu ve birçok durumu kapsayacak şekilde kaleme alındığı görülmektedir. Bununla birlikte 5555 sayılı Kanun m. 10/a’da “Vakfın amacı doğrultusunda faaliyette bulunmayan...” ibaresine yer verilerek kapsamın daha da genişletilmek istendiği görülmektedir. Bu düzenlemeler karşısında tüzükte gösterilmeyen fakat haklı sebep olarak sayılabilecek sebeplerin kapsamı oldukça daralmıştır. Bu kapsamda bir sebebin ortaya çıkması ve denetim makamının bu sebebi, vakıf yöneticilerinin görevden alınabilmesi için haklı bir sebep olarak görmesi halinde mahkemenin takdir hakkını kullanmasına imkan tanınması mümkün olabilecektir¹⁰.

⁹ İşeri, A., Türk Medeni Kanununa Göre Vakıf (Tesis), Ankara 1968, (Vakıf), s. 177; Doğan, s. 269; bkz. Berki, A. H., 903 Sayılı Vakıflar Kanun ve Nizamnamesine Göre Vakıflar İdare Uzuvarlarının Vazife ve Mesuliyetleri, Vakıflar Dergisi 1973, S. 10, (İdare Uzuvarları), s. 65.

¹⁰ İşeri, Tüzük’te gösterilen sebepler dışında vakıf yöneticilerinin görevden alınamamasının vakıf yöneticilerini teminat altına aldığını; oysa yöneticilerin görevden uzaklaştırılmasındaki asıl amacın vakfın gayesinin ve mallarının korunması olduğunu; bu amacın temini açısından denetim makamına açıkça bir

Öğretide, Tüzük'te yer alan anılan sebeplerin gerçekleşmesi halinde yöneticilerin görevden alınmasının başvurulacak en son yol olması; denetim makamının bu yola başvurmadan önce her türlü zorlayıcı denetim imkanlarını kullanması ve bir sonuç alınamaz ise, mahkemeden görevden almayı talep etmesi gerektiği belirtilmektedir¹¹.

Tüzük m. 23'de yer alan sebeplere benzer sebeplere 5555 sayılı Kanun'da da yer verilmiştir. Anılan Kanun m. 10'a göre, Vakıf yöneticileri; vakfın amacına ve yürürlükteki mevzuata uymak zorundadır.

Birinci fıkrada belirtilen zorunluluğa uymayanlar ile;

- a) Vakfın amacı doğrultusunda faaliyette bulunmayan,
- b) Vakfın mallarını ve gelirlerini amaçlarına uygun olarak kullanmayan,
- c) Ağır ihmâl ve kasıtlı fiilleriyle vakfı zarara uğratan,
- d) Denetim makamınca tespit edilen noksanlık ve yanlışlıkları verilen süre içerisinde tamamlamayan, düzeltmeyen veya aykırı işlemlere devam eden,
- e) Medeni hakları kullanma ehliyetini kaybeden veya görevini sürekli olarak yapmasına engel teşkil edecek hastalığa veya maluliyete yakalanan,

görevden alma yetkisi, bunu karşılık da yöneticilere Danıştay'a başvuru imkanı tanıyan bir düzenlemenin getirilmesinin yeterli olacağını düşünmektedir. Vakıf, s. 178.

¹¹ Akünel, T., Türk Medeni Hukukunda Tüzel Kişiler, 2. Bası, İstanbul 1995, s. 136; Akünel, T./Tezel, A., Uygulamada Ortaya Çıkan veya Çıkabilecek Sorunlar Açısından Medeni Kanuna Tabi Vakıfların Kuruluş, İşleyiş ve Gelişimindeki Aksaklık ve Zorluklar ile Bunların Giderilmesi İçin Alınması Gerekli Hukuki, İdari, Ekonomik ve Mali Tedbirler, Türkiye'de Medeni Kanuna Göre Kurulmuş Vakıflar ve Sorunları, İstanbul 1975, s. 233 ve orada dn. 167'de anılan yazar; Akyıldız, A., Türk Hukukunda Vakıflar Üzerinde Devlet Denetimi, İÜSBE, Doktora Tezi, İstanbul 1997, s. 202.

f) Bu Kanunun 11 inci maddesi¹² uyarınca iki defa idari para cezası alan, vakıf yöneticileri; Meclisin¹³ vereceği karara dayalı olarak Denetim makamının başvurusu üzerine, vakfın yerleşim yeri asliye hukuk mahkemesince görevlerinden alınabilir...”.

C. Mahkemenin Duruşma Yaparak Vakıf Yöneticileri Hakkında Görevden Alma Kararı Vermesi

TMK m. 112/f.2, Tüzük m. 23 ve 5555 sayılı Kanun m. 10 yöneticilerin ancak mahkeme kararı ile görevden alınabileceğini açıkça belirtmektedirler. Mahkeme dışında başka bir organın ya da kurumun yöneticileri görevden alma yetkisi yoktur. Bu yetki münhasıran mahkemeye aittir¹⁴. Yetkili mahkeme vakfın yerleşim yeri asliye hukuk mahkemesidir.

¹² “ Genel Müdürlükçe yapılan tebligata rağmen, bu Kanun uyarınca istenen beyanname bilgi ve belgeleri zamanında vermeyen, organların vakfiye veya vakıf senedine aykırı olarak toplanmasına sebebiyet veren veya gerçeğe aykırı beyanda bulunan vakıf yönetimine Genel Müdürlükçe her bir eylem için Beşyüz Türk Lirası idari para cezası verilir. İdari para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna başvurulabilir.”.

¹³ bkz. 5555 sayılı Kanun m. 41 vd..

¹⁴ **Akipek, G. J./Akıntürk, T.**, Türk Medeni Hukuku, Yeni Medeni Kanun Uyarlanmış Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, Birinci Cilt, Yenilenmiş Beşinci Bası, İstanbul 2004, s. 700; “Davacı, D. Kardeşlik Birliği M. Y Vakfı’nın vakfedenlerinden biri olup, vakıfname hükümlerine göre, vakfı yönetmek üzere oluşturulan yönetim kurulu ve ayrıca danışma kurulu üyesidir. Vakıfnamede vakfedenlerin veya yönetim kurulu üyelerinin bu görevden çıkarılmalarına ya da azledilmelerine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Azil kararında dayanan vakıf senedi ve vakıf çalışmalarını düzenleyen “tüzük” tabir edilen belgede de yönetim kuruluna, kendi üyelerinden ve danışma kurulu üyelerinden birinin azli yetkisi verildiğine dair hüküm yoktur.

Diğer taraftan Medeni Kanunun 79. maddesi vakıf yöneticisinin değiştirilmesi ile ilgili hükme yer vermiş, buna dayanılarak da Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurulan vakıflar hakkındaki Tüzüğün 23. maddesi de bu, Yasa hükmüne dayanılarak düzenlenmiştir. Sözü edilen 23. maddede vakıf idarecilerinin işten uzaklaştırılmasının nedenleri tek tek sayılmış, bunların arasında vakfa yönelik kusurlu davranışlar da yer almış olmakla beraber bu tür davranışta bulunan

Öğretide yöneticilerin görevden alınmasının çekişmesiz yargıya girdiği kabul edilmekle birlikte, TMK burada özel olarak duruşma yapılmasını aradığından, mahkemenin duruşma yaparak karar verdiği ifade edilmektedir¹⁵. TMK ve Tüzük duruşma yapılması gerektiğini özellikle vurgulamışlardır. Diğer taraftan 5555 sayılı Kanun'da mahkemenin duruşma yapmasının zorunlu olup olmadığına dair herhangi bir ifade yer almamaktadır. 5555 sayılı Kanun m. 10'a bakıldığında maddenin bu hali ile duruşma yapılmasını aramadığı söylenebilecektir.

Mahkemeye başvuracak olan denetim makamının, davalı olarak kimi göstereceği hususunda TMK ve Tüzük'te herhangi bir hüküm yer almamaktadır. Yargıtay vermiş olduğu bazı kararlarda, husumetin vakıf tüzel kişiliğine yöneltilmesi gerektiğini belirtilmekle birlikte, görevden alınmaları istenen vakıf yöneticilerinin davadan haberdar edilmelerinin ve savunmalarının alınmasının zorunluluğuna dikkat çekmiştir¹⁶. Bu

yöneticilerine görevden alınabilmeleri, teftiş makamının (Vakıflar Genel Müdürlüğü) başvurması üzerine **ancak mahkeme kararı** ile mümkündür.

Bu durumda vakfın amaçlarına ve yararlarına aykırı davranışlarda bulunan ve vakfı zarara sokan eylemleri sebebi ile **yöneticinin (yönetim kurulu üyesinin) azlinin vakıf yönetim kurulunun görevleri arasında olmadığı açıktır.**

Medeni Kanunun yukarıda sözü edilen 79. maddesi uyarınca yöneticiler ile ilgili özel olarak düzenlenmiş görevden uzaklaştırma ve azil konusunda yetki aşarak verilen vakıf yönetim kurulu kararının iptali için dava açılmasının belli bir süre ile kısıtlanması da söz konusu değildir.” Yarg. 18. HD, T. 24.09.1998, E. 1998/7296, K. 1998/9563 sayılı kararı, YKD, C. 24, S. 11, Kasım 1998, s. 1672-1673.

¹⁵ **Kuru, B.**, Nizasız Kaza, Ankara 1961, s. 163; **İşeri**, Vakıf, s. 178.

¹⁶ “Medeni Kanunun 48. maddesi hükmüne göre yönetim organlarının hukuki tasarrufları veya diğer her hangi bir eylem ve işlemleri tüzel kişiyi ilzam edeceğinden, vakıf yöneticilerinin (müteveli heyetinin) görevden uzaklaştırılması istemiyle açılmış bulunan bu davanın **vakıf tüzel kişiliğine karşı da yöneltilmesi gerektiği** cihetle, davalıların yanında Türkiye Diyanet Vakfı tüzel kişiliğinin de yönteminde davaya dahil edilmesinin düşünülmemiş olması da doğru değildir.” Yarg. 18. HD, T. 02.07.2001, E. 2001/4887, K. 2001/6748 sayılı kararı, Kazancı Bilişim; “Vakıf yöneticilerinin görevden alınmalarına ilişkin davaların, gerek vakfı temsil etmesi gerekse dava sonunda verilecek kararın kendisini yakından ilgilendirmesi bakımından doğrudan **vakıf tüzel kişiliği aleyhine açılması ve yöneticilerin ise bu dava nedeniyle hukukları**

kararlardan çıkan sonuç, görevden alınmaları istenilen yöneticilerin, davalı olarak gösterilmemiş olsa da davaya katılmaları gerektirir. Yargıtay eski tarihli bir kararında mütevellî heyetinin istemeleri halinde davaya müdahale edebileceklerini belirtmekteydi¹⁷.

etkileneyeğinden savunmalarının alınmaları gerekir.” Yarg. 18. HD, T. 29.04.2002, E. 2002/4031, K. 2002/4959 sayılı kararı, Kazancı Bilişim; aynı yönde Yarg. 18. HD, T. 11.02.1992, E. 1991/834, K. 1992/482 sayılı kararı, **Ballar, S.**, Yeni Vakıflar Hukuku, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 3. Baskı, İstanbul 2000, s. 218; “Dava, vakıf yöneticilerinin görevden uzaklaştırılmaları istemiyle vakıf tüzel kişiliği hakkında açılmıştır. Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkındaki Tüzüğün 24. maddesinde görevden alınan veya uzaklaştırılan yöneticilerin bir daha hiçbir vakfın yönetiminde görev alamayacakları öngörülmüştür. Yargılama sonunda mahkemece vakıf yöneticilerinin işten uzaklaştırılmalarına karar verilmesi durumunda, anılan madde hükmüne göre bu kişiler daha önce herhangi bir nedenle vakıftaki görevlerinden ayrılmış olsalar bile bir daha hiçbir vakfın yönetiminde yer alamayacaklardır. Böyle bir yaptırım, vakıf tüzel kişiliğini ilgilendirdiği gibi, görevden uzaklaştırılmaları istenilen yöneticilerin hukuki durumlarını da etkilediğinden ve onlar için kişisel cezalandırma niteliği taşıdığından, bu kişilerin davalı vakıf tüzel kişiliği yanında davaya katılmalarında hukuki yararları vardır. Türk Medeni Kanununun 79. maddesi ile Tüzüğün 23. ve Ek 2. maddelerine aykırı davrandıkları ileri sürülerek vakıf yönetiminden uzaklaştırılmaları istenilen yöneticilerin yasal olarak *kendilerini savunabilmeleri ancak davaya katılmaları ile mümkün olabilecektir. Bu nedenle Mahkemece davacıya, dava dilekçesinin görevden uzaklaştırılmaları istenilen kişilere tebliği suretiyle davaya katılmaları için önel verilmeli*, Hukuk Genel Kurulunca benimsenen Özel Daire'nin esasa ilişkin bozma kararı uyarınca gerekli görülen inceleme ve araştırmalar da yapıp tamamlandıktan sonra hasil olacak sonuca göre hüküm kurulmalıdır.” Yarg. HGK, T. 22.03.2000, E. 2000/18-200, K. 2000/190 sayılı kararı, Kazancı Bilişim.

¹⁷ “Yukarıda açıklanan yasa hükmü uyarınca, denetlenen vakıftır ve bu itibarla da davanın vakfa yöneltilmesi isabetlidir. Bu davada mütevellî heyeti üyelerinin de davaya davalı olarak dahil edilmesi zorunluluğunun kabulü, taraf teşkili nedeniyle usuli işlemlerin yürütülmesi sonuç olarak teftişin etkili olmasını önler veya geciktirir. Bu ise MK.nun 78. maddesi ile güdülen temel amaca aykırı düşer. ancak şu husus açıklanmalıdır ki *mütevellî heyeti üyeleri kendileri isterlerse müdahale edebilirler*. Bu nedenlerle mahkemece Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır. Direnme kararı bozulmalıdır.” Yarg. HGK, T. 12.10.1977, E. 1976/3547, K. 1977/785 sayılı kararı, Corpus CD-Medya, Corpus-2000.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu anılan konuya ilişkin vermiş olduğu son kararda, yöneticilerin görevden alınmaları için açılan davalarda husumetin, vakıf tüzel kişiliği ile görevden alınmaları istenilen yöneticilere birlikte yöneltilmesi gerektiği sonucuna varmıştır¹⁸.

¹⁸ “Öncelikle belirtelim ki; uygulamada, vakıf yöneticilerinin görevden alınması veya işten uzaklaştırılması davaları, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından genellikle (somut olayın aksine) salt vakıf tüzel kişiliği aleyhine açılmakta, azli istenilen kişiler dava dışı tutulmaktadır. Böyle bir durumda, yönetimden uzaklaştırılması istenilen kişilerin davada kendilerini savunabilmelerine olanak sağlanması açısından bunların da davada taraf olarak yer almaları ilkesi yargısal uygulamada kabul edilmiş olup, Öteden beri benimsenen bu ilke yerleşmiş bulunmaktadır (YHGK.nun 22.03.2000 gün ve 2000/18-200-2000/190 sayılı kararı).

Bu bağlamda, Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel kurulunun 4.3.1959 gün ve 1959/3-18 sayılı kararında özetle "vakıf aleyhine açılacak davalarda husumetin, mütevellî (vakfî yönetenler) ile vakıflar İdaresine birlikte yöneltilmesi zorunludur" denilmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğünce, bir vakfın yöneticisinin görevden alınması veya uzaklaştırılması istemiyle salt vakıf tüzel kişiliği aleyhine açılmış olan davada, **azli istenilen kişinin de taraf olarak yer almasının sağlanması, bu kişinin davada kendisini savunma hakkını kullanabilmesi ve varsa kanutlarını mahkemeye sunma olanağını elde edebilmesi açısından davanın özine de uygun düşen doğru bir yaklaşım olacaktır.**

İşte bunun tersi olan durumda (yani dava salt görevden azli istenilen kişi aleyhine açıldığında) da dava konusu (subjektif) hakkın özüne ilişkin olan bu maddi hukuk olgusu aynen kabul edilmeli ve yöneticisi tarafından zarara uğratıldığı ileri sürülen vakıf tüzel kişiliğinin de davada taraf olarak yer alması sağlanmalıdır.

Bu kısa açıklamadan çıkan sonuç şudur: **Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından bir vakfın yöneticilerinin görevden azli için açılan davada husumet, vakıf tüzel kişiliği ile görevden azli istenilen kişilere birlikte yöneltilmelidir. Eğer dava, bunlardan salt birine karşı (örneğin salt vakıf tüzel kişiliği ya da azli istenilen kişiler aleyhine) açılmış ise, diğerinin de davada taraf olarak yer almasının sağlanması yoluna gidilmelidir.** Somut olayda, Vakıflar Genel Müdürlüğü, davalı Abdullah A.'un vakıf yönetim kurulu üyesi olarak görev yaptığı dönemde vakfı zarara uğrattığı savıyla- azli için salt bu kişi aleyhine dava açmıştır. Bu dava Vakıf yönetim kurulu üyesinin görevden azli davası- sonunda verilecek kararın, olumlu ya da olumsuz olsun, vakıf tüzel kişiliğinin hak ve hukukunu yakından ilgilendireceğinde kuşku bulunmamaktadır. Daha açık bir anlatımla; mahkemece, yönetici azledildiğinde o kişi aynı vakıfta bir daha görev

Hangi dönemde iş başında olan yöneticilerin görevden alınması için dava açılması gerektiği konusunda TMK'da ve Tüzük'te açık bir hüküm bulunmamaktadır. TMK m. 112/f.2 ve Tüzük m. 23'ün lafzından, halen görevde bulunan, göreve devam etmesi vakfı zarara uğratacak ve görevden alınması halinde yerine seçimle yenisinin seçileceği yöneticiler anlaşılmaktadır¹⁹. Yargıtay vermiş olduğu bir kararda davanın açıldığı tarihte görevde olan yöneticilerin görevden alınacağını belirterek anılan düzenlemelerin lafzından çıkan sonucu benimsemiştir²⁰. Anılan kararda, Tüzük m. 24'de yer alan "Görevden alınan vakıf yöneticileri bir daha hiçbir

alamayacağından, vakfa başka yeni bir yönetici seçilmesi söz konusu olacak; dava retle sonuçlandığında ise, vakfa zarar verdiği yargısal açıdan gerçekleşmemiş olsa bile, işlem ve eylemleriyle vakfı sıkıntıya sokan böyle bir kişi yönetimde kalacak veya (ayrılmış olsa bile) ileride yeniden yönetim organında görev alması olasılığı doğacaktır. Bu nedenledir ki, yargısal uygulamada benimsenen açıklanan ilkeler doğrultusunda vakıf tüzel kişiliğinin de davada taraf olarak yer almasının sağlanması zorunludur.

Hemen belirtmekte yarar vardır ki, vakıf tüzel kişiliği ile onu zarara uğratan yönetim kurulu üyesinin aynı davada yer alması davanın özü itibarıyla maddi hukuk açısından gerekli olup, yerel mahkemenin direnme kararındaki "ikisi arasında çıkar çatışması bulunduğu" yolundaki gerekçesi de yerinde görülmemiştir.

Yukarıda açıklanan tüm bu nedenlerle, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün vakfı zarara uğrattığını ileri sürdüğü kişinin yönetimden azli için açtığı davada, hak ve hukuku bu davadan etkilenecek olan vakıf tüzel kişiliğinin de taraf olarak yer almasının sağlanması gerekir. Buna göre mahkemece yapılacak iş; davacı tarafa usulüne uygun biçimde verilecek süre ile, vakıf tüzel kişiliği hakkında da dava açılıp bu dava ile birleştirilmesini sağlamak ve taraf teşkili böylece sağlandıktan sonra işin esasını incelemek olmalıdır.

Hal böyle iken mahkemece aksi düşüncelerle önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırı olup, direnme kararı bozulmalıdır." Yarg. HGK, T. 26.03.2003, E. 2003/18-173, K. 2003/191 sayılı kararı, Kazancı Bilişim.

¹⁹ Ballar, s. 211.

²⁰ "Her dava fiili ve hukuki duruma göre davanın açıldığı tarihteki vaziyet nazara alınarak incelenir. Dava 13.4.1978 tarihinde açılmış olup işten uzaklaştırılması istenen idareciler 25.10. 1978 tarihli genel kurul toplantısında seçilmemişlerdir. **Dava tarihinde yöneticilerin görevde olduğu anlaşılmaktadır.** Vakıf yöneticileri davadan sonraki genel kurulda seçilmemiş olsalar dahi işten uzaklaştırılmaları gerekir..." Yarg. 6. HD, T. 11.03.1980, E. 1978/7720, K. 1980/2266 sayılı kararı, YKD, C. 6, S. 10, Ekim 1980, s. 1356-1359.

vakfın yönetiminde görev alamazlar.” hükmü sebebiyle görevden almanın hukuki bir ceza olduğu; vakıf yöneticilerinin kendiliklerinden veya seçilmemek suretiyle işten ayrılmalarının görevden alınmalarına engel teşkil etmeyeceği ifade edilmiştir²¹.

Yargıtay daha sonraki tarihlerde vermiş olduğu kararlarda, davanın açıldığı tarihte görevinden ayrılmış olan vakıf yöneticilerinin, görevden ayrılmış olmalarının onlar hakkında görevden alma kararı verilmesine engel olmadığı sonucuna varmıştır²².

²¹ “Görevden alınan veya uzaklaştırılan vakıf yöneticileri, bir daha hiç bir vakfın yönetiminde yer alamayacaklarından; **dava sırasında, kendiliklerinden görevden ayrılmış olsalar dahi**, dava bu gerekçeyle reddedilmeyip gerekli tahkikat yaptırılarak, varılacak sonuca göre karar verilmelidir.” Yarg. 18. HD, T. 25.04.1995, E. 1995/4645, K. 1995/5250 sayılı kararı, YKD, C. 21, S. 7, Temmuz 1995, s. 1098-1099; bkz. Akyıldız, s. 200.

²² “Vakıf Yöneticilerinin görevden uzaklaştırılmalarına dair istem, **uzaklaştırılmaları istenen yöneticilerin davanın açıldığı tarihte vakıf yönetiminden ayrıldıkları gerekçesi ile mahkemece reddedilmiştir.**

Oysa; davanın dayanağı Medeni Kanunun 79 ve Türk Medeni Kanunu Hükümlerine göre Kurulan vakıflar Hakkında Tüzüğün 24. maddeleri, genel olarak vakıfları, kötü yönetimden korumak için görevden alınan veya uzaklaştırılan yöneticilerin bir daha hiç bir vakfın yönetiminde yer almayacaklarını da bir yaptırım olarak öngörmüştür.

Bu durumda, **yöneticilerin herhangi bir nedenle vakıftaki bu görevlerinden ayrılmış olmaları mahkemenin gerekli tahkikatı yapıp hasıl olacak sonuca göre bir karar vermesine engel olmadığı gibi, istemin reddini de gerektirmez.**” Yarg. 18. HD, T. 17.03.1997, E. 1997/2325, K. 1997/2332 sayılı kararı, Kazancı Bilişim; “Hükmüne uyulan bozma ilamında özellikle üzerinde durulan 1989 Mart ayı sonuna kadar ödenmesi gereken 1988 yılı teftiş ve denetleme masraflarına katılma paylarının süresinde ödenmediği, telefon faturasının zamanında ödenmemesi sebebiyle faturanın gecikme cezası ile ödenmesinin vakfı zarara soktuğu hususları dikkate alınmadan davalıların halen görevde olmadıkları gerekçesine de dayanılarak görevden uzaklaştırma istemlerinin reddi yerinde görülmemiştir.

Görevden alınma ve görevden uzaklaştırma bu işleme tabi tutulan kişiler yönünden sonuçlar doğurduğundan, görevden uzaklaştırılmaları istenenlerin görevde fiilen bulunmaları gerekmez. **Tüzüğün 24. maddesinin son cümlesi uyarınca görevden alınan vakıf yöneticileri bir daha hiçbir vakfın yönetiminde görev alamayacaklarından yasal koşullar gerçekleştiğinde vakfın yönetiminde**

Yargıtay'ın anılan sonuca varmada esas aldığı, Tüzük m. 24 düzenlemesi, Danıştay 10. Dairesi'nin, T. 02.10.2001, E. 1999/755, K. 2001/3329 sayılı kararı²³ ile iptal edilmiştir. Bu durumda denetim makamı tarafından teftişin yapıldığı dönemde görevde olan ve davanın açıldığı tarihte de görevine devam etmekte olan yöneticilere karşı dava açılabilir. Bunun dışında davanın açıldığı tarihte görevde olmayan ve dava açıldığı tarihte görevde olup da teftiş döneminde görevde olmayan yöneticilerin görevden alınmasına karar verilemeyecektir²⁴.

Dava açıldığı tarihte görevde olan, ancak teftiş döneminde görevde olmayan yöneticiler hakkında Türk Ticaret Kanunu m. 337'de yer alan "Yeni seçilen veya tayin olunan idare meclisi azaları, seleflerinin belli olan yolsuz muamelelerini murakıplara bildirmeye mecburdurlar. Aksi halde seleflerinin mes'uliyetlerine iştirak ederler." hükmünün uygulanabileceği öğretide belirtilmektedir. Vakıf yöneticiliğinin sürekliliği ilkesine göre, göreve gelen yöneticilerin önceki yöneticiler tarafından yapılmış olan işler de dahil olmak üzere, yapılmakta ve yapılacak olan işlerin yasalara ve vakıf senedine uygunluğunu araştırma, aykırı olanların sorumluları hakkında gereken tedbirleri alma yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi göreve yeni gelen yöneticilerin de sorumluluğuna neden olacaktır²⁵.

Hakim, denetim makamının talebinin Tüzük'te gösterilen sebeplerden birine dayanıp dayanmadığını ve bu sebebin gerçekleşip gerçekleşmediğini araştırarak kararını verir. Hakim burada takdir hakkını

olup olmadıklarına bakılmaksızın bu kişilerin uzaklaştırılmaları gerekmektedir, kaldı ki Sezgin Özkan halen vakıf yönetiminde bulunmaktadır.

Yanlış, Yasa ve tüzüğe uymayan gerekçelerle istemin reddi doğru görülmüştür." Yarg. 18. HD, T. 13.10.1997, E. 1997/9518, K. 1997/9077 sayılı kararı, Kazancı Bilişim.

²³ bkz. III/A. Görevden Alınan Yöneticilerin Bir Başka Vakfın Organında Görev Alıp Alamayacağı.

²⁴ **Avcı, M. Ö.,** Türk Medeni Kanununa Göre Vakıf Yönetim Organı, İstanbul 2006, s. 100.

²⁵ **Ballar,** s. 212-213.

kullanılmaktadır. Yargıtay, vermiş olduğu kararlarda “Vakıf idarecilerinin azline ilişkin Medeni Kanununun 79. ve Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkında Tüzüğü’nün 23. maddelerinde, mahkemelerce yöneticilerin işten uzaklaştırılabileceği ya da görevden alınabileceği belirtilmek suretiyle bu konuda hakimlere takdir hakkı tanındığına işaret edilmiştir. Şu halde, hakimın her eylemi ayrı ayrı takdir etmesi, olayın oluş biçimi, aykırılığın niteliği, aykırılıkta ısrar, iyiniyet, ölçülülük, eylem-yaptırım dengesi gibi unsurları dikkate alması gerekir.” sonucuna vararak, görevden alma konusunda hakimın takdir yetkisinin bulunduğunu belirtmiştir²⁶.

²⁶ “Anayasa’nın temel haklar ve ödevler konusunu düzenleyen ikinci kısmında yer alan 33. madde, “dernek kurma hürriyeti” başlığını taşımakta ve sonuncu fıkrasında, bu madde hükümlerinin vakıflarla ilgili olarak da uygulanacağı belirtilmektedir. Vakıflara ilişkin kurallar yorumlanırken, kurumun Anayasal özelliğinin gözetilmesi, vakıf kurma ve yönetme işlemlerinin, bu özgürlüğü zedeleyecek biçimde sınırlandırılmasına yol açılmaması gerekir. *Medeni Kanunun 79. maddesi, mahkemelerin tüzükte gösterilen sebeplere dayanarak teftiş makamının yapacağı başvuru üzerine, duruşma yaparak idarecileri işten uzaklaştırılabileceğini öngörmekte, tüzüğü’nün 23. maddesinde de uzaklaştırmayı gerektirecek haller sayılmaktadır. Anayasa’ya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verecek olan hakimlere, anılan maddenin hiçbir takdir hakkı tanımadığının kabulü, bu konularda yargıyı, teftiş makamının onay mercii haline getirir; yargılama kavramıyla bağdaşmaz; tüzüğe aykırı en ufak bir ayrıntı nedeniyle, idarecilerin görevlerinden alınmaları sonucunu doğurur.*

Vakıf idarecilerinin görevlerinden uzaklaştırılmalarına ilişkin Medeni Kanunu’nun 79. ve Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkında Tüzüğü’nün 23. maddelerinde, mahkemelerce yöneticilerin işten “uzaklaştırılabileceği” ya da görevden “alınabileceği” belirtilmek suretiyle, bu konuda *hakimlere takdir hakkı tanındığına işaret edilmiştir. Şu halde, hakimın her eylemi ayrı ayrı takdir etmesi, olayın oluş biçimi, aykırılığın niteliği, aykırılıkta ısrar, iyi niyet, ölçülülük, eylem-yaptırım dengesi gibi unsurları dikkate alması gerekir.* Somut olayda davalıların, vakfa ait telefon görüşme bedellerini zamanında ödemediklerinden, üç milyon ceza ödenmesine neden oldukları, 1994, 1995 ve 1996 yıllarına ait teftiş denetim paylarını süresinde ödemedikleri, bir önceki teftiş döneminde yapılan uyarılara itibar etmedikleri ve belgesiz harcama yaparak vakfı zarara uğrattıkları ile sürülerek görevden uzaklaştırılmaları istenmiş ise de; bilirkişi raporundan anlaşıldığına göre, denetim payları geç de olsa yatırılmış, denetim raporunda tavsiye konusu edilen

Hakimin vereceği karara karşı yöneticilerin ve Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün kanun yoluna başvurma hakkı saklıdır²⁷.

Hakime takdir hakkının tanınmadığı, yöneticilerin herhalde görevden alınmalarını gerektiren sebebe, Tüzük m. 23/II'de yer verilmiştir. Anılan hükme göre, "903 sayılı kanunla değiştirilen Türk Medeni Kanununda gösterilen yetkili merciler dışında bir kişi veya kuruluşun vakfın idaresine doğrudan doğruya veya dolaylı olarak müdahale etmesi halinde bu müdahaleye yer veren veya göz yuman vakıf idarecileri Vakıflar Genel Müdürlüğünün yapacağı yazılı başvurma üzerine yetkili asliye mahkemesince duruşma yapılarak herhalde işten uzaklaştırılır.". Yöneticilerin dış etki ve karışmalara olanak sağlaması kasten ya da ihmal ile olsa dahi bunlar arasında görevden alınma bakımından bir fark gözetilmemiştir²⁸.

Üzerinde durulması gereken bir konu da Tüzük m. 23'e eklenen (Ek Fıkra 13.8.1991-91/2159 K.) ve Danıştay 10. Dairesinin T. 15.12.1995, E. 1994/45, K. 1995/1005 sayılı kararı ile iptal edilen fıkradır. İptal edilen fıkra "Vakfı zarara sokan hareketleri soruşturma raporuyla saptanan vakıf

noksanlıkların giderilmiş, hatalı ödemelerden kaynaklanan ve cezai şart niteliğindeki paralar vakfa gelir kaydedilip bu işlere sebebiyet veren vakıf çalışanı görevden alınmıştır.

İleri sürülen hususların mahiyetleri itibarıyla fazla önem arz etmeyen hesap, iş ve işlemlere ilişkin olması, hataların telafisi için çaba gösterilmiş bulunması dava konusu eylemlerin kasta dayalı olmayıp, mazur görülebilir ihmallerden kaynaklanması karşısında mahkemece davanın reddine karar verilmesinde bir isabetsizlik görülmemiştir." Yarg. 18. HD, T. 31.01.2000, E. 2000/224, K. 2000/1014 sayılı kararı, YKD, C. 26, S. 5, Mayıs 2000, s. 741-742; aynı yönde Yarg. 18. HD, T. 08.12.2003, E. 2003/6278, K. 2003/9570 sayılı kararı, Yasa Hukuk Dergisi 2004, Yıl 27, S. 256, s. 78-79; Yarg. 18. HD, T. 17.03.2003, E. 2003/11882, K. 2003/1873 sayılı kararı, YKD, C. 30, S. 1, Ocak 2004, s. 105-107; Yarg. 18. HD, T. 27.09.2004, E. 2004/5231, K. 2004/6426 sayılı kararı, Kazancı Bilişim.

²⁷ İşeri, Vakıf, s. 178; Doğan, s. 272.

²⁸ Özsunay, E., Medeni Hukukumuzda Tüzei Kişiler, Gözden Geçirilmiş 5. Bası, İstanbul 1982, s. 447; Doğan, s. 272; İşeri, A., Medeni Kanun Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkındaki Tüzük Üzerine Bir İnceleme, Oğuzoğlu Armağanı, Ankara 1972, s. 334; bkz. Akyıldız, s. 194.

yöneticilerinin görevde kalmalarının yeni zararlar doğuracağı kanısına varılırsa, Vakıflar Genel Müdürlüğünce görevden alınmaları için mahkemeye başvurulmakla birlikte, bunlar mahkeme kararına kadar geçici olarak görevden uzaklaştırılabilir.” hükmüyle yöneticilerin mahkemenin vereceği karara kadar geçici olarak görevden alınabileceğini belirtmekteydi. Bunun için yöneticilerin vakfı zarara sokan hareketlerinin soruşturma raporuyla saptanmış olması ve görevde kalmasının yeni zararlar doğuracağı kanaatine varılması gerekmektedir. Bu şartların gerçekleşmesi halinde, mahkeme kararı gerekmezsin, Vakıflar Genel Müdürlüğü mahkemenin vereceği karara kadar yöneticileri görevden uzaklaştırabilirdi²⁹.

5555 sayılı Kanun m. 10/f.2’de “...Telifisi imkansız sonuçlar doğurabilecek hallerde, dava sonuçlanıncaya kadar, Meclis kararı üzerine Denetim Makamınca, vakıf yönetiminin geçici olarak görevden uzaklaştırılması ve kayyımca yönetilmesi ihtiyati tedbir olarak mahkemeden talep edilir.” hükmüne yer verilerek, bir taraftan Denetim Makamının vakıf yöneticileri hakkında görevden uzaklaştırma kararı vermesine engel olunmuş, diğer taraftan da bu makamın bir vesayet makamı olarak hareket

²⁹ İptal edilen bu hükmeye dair eleştiriler için bkz. **Ballar**, s. 889 vd.; 5555 Sayılı Kanun henüz tasarı aşamasında iken, Danıştay tarafından iptal edilen anılan fıkraya benzer bir düzenleme getirilmek istenmiş, Tasarı m. 9’da vakıf yönetiminin, telifisi imkansız sonuçlar doğuracak hallerde dava sonuçlanıncaya kadar Meclis kararı üzerine Kurumca geçici olarak görevden uzaklaştırılabileceği hükmüne yer verilmişti. Bu hüküm “...telifisi imkansız sonuçlar ibaresinin içeriği oldukça geniştir ve bu içerik denetim makamının keyfi davranmasına ve anılan maddede belirtilen sebepler dışında, yönetim organının görevden alınabilmesine neden olacaktır. Bununla birlikte münhasıran mahkemeye ait olan görevden alma yetkisi, geçici olarak görevden almada Kurum’a da verilmek istenmektedir. Kurum, Meclis kararına dayanarak dava sonuçlanıncaya kadar yönetim organını görevden uzaklaştırabilecektir. Böyle bir sonucun kabul edilmesi hakkaniyete aykırı olacağı gibi, yönetim organında tedirginliğe ve Kuruma karşı güvensizliğe de sebep olacaktır. Yönetim organının acilen görevden uzaklaştırılmasına ihtiyaç duyulan hallerde, yönetim organı mahkemenin vereceği tedbir niteliğinde bir kararla dava sonuçlanıncaya kadar görevden uzaklaştırılabilir.” gerekçesiyle öğretilmiş ve eleştirilmiştir. **Avcı**, s. 103; Vakıflar Kanunu Tasarısı Maddelerine İlişkin Değişiklik Önerileri, **TÜSEV** Kasım 2004, s. 11.

etmesinin önüne geçilerek, mahkeme kararıyla belirlenecek bir kayyım tarafından vakfın yönetilmesi sağlanmıştır³⁰.

III. SONUÇLARI

A. Görevden Alınan Yöneticilerin Bir Başka Vakfın Organında Görev Alıp Alamayacağı

Danıştay'ca "Tüzüğün dayanağı Medeni Yasada bu yönde bir düzenleme bulunmaması karşısında, tüzüklerin üst hukuk kurallarına uygun olmasının zorunlu olduğu yolundaki Anayasa hükmüne ve genel hukuk prensibine aykırılık bulunması..."³¹ gerekçesiyle iptal edilen Tüzük m.

³⁰ karş. **Avcı**, s. 108-109.

³¹ "1982 Anayasasının 33.maddesinde, "Dernek kurma hürriyeti" düzenlenmiş olup, maddede, herkesin önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahip olduğu, dernek kurabilmek için kanunun gösterdiği bilgi ve belgelerin kanunda belirtilen yetkili mercie verilmesinin yeterli olduğu, bu bilgi ve belgelerin kanuna aykırılığının tespiti halinde yetkili mercein derneğin faaliyetinin durdurulması veya kapatılması için mahkemeye başvuracağı, dernek kurma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usullerin kanunda gösterileceği, bu madde hükümlerinin vakıflarla ilgili olarak da uygulanacağı öngörülmüştür.

Anayasanın 13. maddesinde ise, temel hak ve hürriyetlerin Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, milli egemenliğin, Cumhuriyetin, milli güvenliğin, kamu düzeninin, genel aşıyışın, kamu yararının, genel ahlakın ve genel sağlığın korunması amacı ile ve ayrıca Anayasanın ilgili maddelerinde öngörülen özel sebeplerle, Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak kanunla sınırlanabileceği belirtilmiştir.

Anayasada, Vakıflar derneklerle ilgili hükümlere tabı kılınmakla beraber derneklerde olduğu gibi vakıflar bakımından Medeni Kanunda yer alan hükümler dışında özel bir düzenleme yoluna gidilmemiştir. Bu itibarla vakıflar, kurulmasından sona ermesine kadar Medeni Kanundaki hükümlerle denetim bakımından Vakıflar Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun hükümlerine tabı kılınmışlardır.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacının da yöneticileri arasında bulunduğu Avukatlar Dayanışma ve Hukuk Araştırmaları Vakfının, 1997 yılı teftiş programı doğrultusunda, 1994, 1995, 1996 yılları işlemlerinin Vakıflar Genel Müdürlüğü müfettişlerince denetimi sonucu düzenlenen 25.12.1997 tarih ve 62 sayılı

denetim raporu ile, anılan vakfın borsaya kote edilmemiş hisse senedini Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 29.6.1990 tarih ve 150-170 tam. 90.5051 sayılı Genelgesine aykırı olarak izinsiz satın aldığı tespit edildiğinden bahisle, vakıf yöneticilerinin azledilmeleri ve bir daha vakıf yöneticisi seçilmemelerine karar verilmesi istemiyle Vakıflar Genel Müdürlüğünce Beyoğlu Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Medeni Kanun'un 903 sayılı Yasa ile değişik 78. maddesinde, Vakıfların, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün teftişine tabi olduğu, teftiş makamı tarafından, vakıf senedi hükümlerinin yerine getirilip getirilmediği, vakıf mallarının gayeye uygun surette ve tarzda idare ve sarf edilip edilmediği yönünden denetleneceği, teftişin tarzı ve nasıl yapılacağı, neticelerinin ve bu kanuna göre kurulmuş olsun veya olmasın bilcümle vakıfların, Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne ödeyecekleri teftiş ve denetleme masraflarına katılma payının, safi gelirin yüzde beşini geçmemek üzere, tüzük ile belli edileceği, anılan yasanın değişik 79. maddesinin ikinci paragrafında da, yetkili asliye mahkemesinin, teftiş makamının tüzükte gösterilen sebeplere dayanarak yapacağı müracaat üzerine duruşma yaparak idare edenleri işten uzaklaştırabileceği ve vakıf senedinde ayrı bir hüküm yoksa yenisini seçebileceği hükmü yer almaktadır.

Medeni Kanunda, 903 sayılı Yasayla yapılan değişiklik üzerine, vakıfların tabi olduğu kurallar yeniden düzenlediğinden, anılan Yasanın uygulanmasını göstermek amacıyla dava konusu Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkındaki Tüzük 21.8.1970 tarih ve 13586 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Sosyoekonomik şartlarda zaman içinde ortaya çıkan değişiklik ve uygulamadan doğan aksaklıklar nedeniyle 1982 yılında yapılan değişikliklerle Tüzükte yeni hukuki düzenleme getirilmiş; ancak vakıf sayısındaki hızlı artış nedeniyle uygulamanın yeniden yönlendirilmesi için 12 Eylül 1991 tarih ve 20989 sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkında Tüzük'ün Değiştirilmesine İlişkin Tüzük Yürürlüğe Konulmuştur.

Tüzüğün, işten uzaklaştırılanların yerine yeni idareci seçimi konusunu düzenleyen 24. maddesinde, "Görevden alınan ve görevden uzaklaştırılan idarecilerin yerine vakıf senedine göre yenileri seçilir. Vakıf senedinde bu konuda bir hüküm yoksa Vakıflar Genel Müdürlüğünün yazılı düşüncesi alınmak suretiyle vakıf idarecileri mahkemece seçilir." davacının iptalini istediği son cümlesinde ise "Görevden alınan vakıf yöneticileri bir daha hiçbir vakfın yönetiminde görev alamazlar." kuralı yer almaktadır.

Vakıf idarecilerinin, vakıf senedinde yazılı şartlarda, yürürlükteki kanun ve nizamlara uymak ve genel olarak basiretli bir idareci gibi hareket etmek zorunda olduğu Tüzüğün 23. maddesinde belirtilmiştir. Maddenin dayanağını oluşturan Medeni Kanun'un 79. maddesi hükmü doğrultusunda, idarecilerin hangi şartlarda görevden uzaklaştırılabileceği belirtilmiş, bu şartlardan birinin varlığı halinde

24'deki "Görevden alınan vakıf yöneticileri, bir daha hiçbir vakıf yönetiminde görev alamazlar." hükmü, görevden alınan yöneticilerin bir başka vakfın sadece yönetiminde görev alamayacağını belirtmekteydi. Yönetim organı dışında kalan diğer organlarda görevden alınan yöneticilerin görev almasına bir engel bulunmamaktaydı. Bunun yanında, görevden alınan yöneticilerin belirli bir sürenin geçmesiyle tekrar görev alabilmesinin önü de kapatılmıştı.

Anılan iptal kararı, Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun 14.06.2002 tarih 2002/122-577 sayılı kararı ile onanmıştır. Bugün görevden alınan yöneticilerin başka bir vakfın herhangi bir organında görev alabilmesine engel olan bir düzenleme bulunmamaktadır³².

5555 sayılı Kanun m. 10/f.3 mahkeme kararı ile görevden alınan vakıf yöneticilerinin, Meclis üyesi olamayacaklarını ve beş yıl süreyle aynı vakfın yönetim ve denetim organında görev alamayacaklarını ifade

Vakıflar Genel Müdürlüğüne yalnızca vakıf idarecisinin işten uzaklaştırılması için mahkemeye başvurma yetkisi tanınmıştır.

Tüzüğün, 24. maddesinin son cümlesindeki, "Görevden alınan vakıf yöneticileri bir daha hiçbir vakfın yönetiminde görev alamazlar" hükmü, Tüzüğün dayanağı Medeni Yasada bu yönde bir düzenleme bulunmaması karşısında, tüzüklerin üst hukuk kurallarına uygun olmasının zorunlu olduğu yolundaki Anayasa hükmüne ve genel hukuk prensibine aykırılık bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, ... Tüzüğün 24. maddesindeki "Görevden alınan vakıf yöneticileri, bir daha hiçbir vakıf yönetiminde görev alamazlar." hükmünün iptaline, ... 2.10.2001 tarihinde oybirliğiyle karar verildi." Danıştay 10. Dairesi, T. 02.10.2001, E. 1999/755, K. 2001/3329 sayılı kararı, Kazancı Bilişim.

³² "Kabule göre de, işten uzaklaştırılan Vakıf idarecilerinin bir daha seçilemeyeceklerine ilişkin Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkında Tüzüğün 24. maddesi ikinci fıkrasının Danıştay 10. Dairesinin 02.10.2001 tarih, 1999/755-2001/3329 sayılı kararı ile iptal edildiği, bu kararın Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun 14.06.2002 tarih 2002/122-577 sayılı kararı ile onanarak yürürlükten kalktığı anlaşıldığından, görevden alınmalarına karar verilen Vakıf idarecilerinin "***bir daha hiçbir vakıfta kendilerine görev verilmemesine***" de karar verilmesi doğru bulunmamıştır." Yarg. 18. HD, T. 08.12.2003, E. 2003/6278, K. 2003/9570 sayılı kararı, Yasa Hukuk Dergisi 2004, Yıl 27, S. 256, s. 78-79.

etmektedir. Anılan düzenlemeye bakıldığında, görevden alınan yöneticilerin aynı vakfın yönetim organı yanında denetim organında da görev alamayacağı ve görev alamama durumunun beş yıllık süre ile sınırlandırıldığı görülmektedir. Beş yıllık sürenin geçmesiyle görevden alınan yöneticilerin aynı vakfın yönetim ve denetim organında görev alabilmeleri mümkün hale gelecektir. Sürenin başlangıcı hususunda anılan hükümde bir açıklık bulunmamaktadır. Beş yıllık sürenin başlangıcının mahkemenin verdiği kararın kesinleşmesinden itibaren başlayacağı kanaatindeyiz.

Anılan fıkranın devamında, 5555 sayılı Kanun m. 10/f.2 c, e ve f bentlerinde belirtilen nedenlerle görevinden alınan vakıf yöneticilerinin başka bir vakfın yöneticisi ise, o görevinden de alınmış sayılacağı ve beş yıl süreyle hiçbir vakfın yönetim ve denetim organında görev alamayacağı hüküm altına alınmıştır. Bu düzenleme ile, anılan bentler dışında kalan sebeplerle, görevden alınan vakıf yöneticilerinin, başka bir vakfın yönetimindeki görevlerine devam etmelerine ve bu yöneticilerin görevden alındıktan sonra başka bir vakfın yönetim veya denetim organında bir bekleme süresi söz konusu olmaksızın görev almalarına imkan tanınmıştır.

5555 sayılı Kanun'un bu şekli ile Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmesiyle, Danıştay'ca iptal edilen Tüzük m. 24'deki "Görevden alınan vakıf yöneticileri, bir daha hiç bir vakfın yönetiminde görev alamazlar." hükmünün zaman bakımından sınırlanmış, yer alınamayacak organ açısından genişletilmiş halinin uygulanması söz konusu olacak ve dava açıldığı tarihte görevinden ayrılmış olan vakıf yöneticilerinin görevden ayrılmış olmaları haklarında görevden alma kararı verilmesine engel olmayacaktır.

B. Yeni Yönetim Organının Tayin veya Seçimi

TMK m. 112/f.2'ye göre, yöneticileri görevden alan mahkeme vakıf senedinde başka bir hüküm yoksa yenisini seçebilir. Burada karşımıza iki durum çıkmaktadır. Bunlar vakıf senedinde hüküm bulunması ya da bulunmamasıdır.

1. Vakıf Senedinde Hüküm Bulunması

Vakıf senedinde yeni yöneticilerin seçimi konusunda hüküm bulunuyorsa, bu hükme göre, yöneticilerin tayini veya seçimi yapılır. Tüzük m. 24'de de bu durum belirtilmiştir. Mahkemenin bu konuda bir fonksiyonu yoktur. Denetim makamı ise, tayin veya seçim işleminin vakıf senedine uygun olarak yapılıp yapılmadığını denetler ve vakfın yönetiminin devamı için gerekli önlemleri alır. Tayin veya seçim işleminin uzun sürmesi halinde denetim makamı vakfa kayyım atanması için mahkemeye başvurabilir. Kayyımın görev süresi yeni yöneticilerin tayini veya seçimi ile sona erer³³.

Vakıf senedinde yer alan hüküm uyarınca, yeni yöneticilerin tayin veya seçiminin mümkün olmaması halinde, ne tür bir yol izleneceği konusunda TMK'da ve Tüzük'te bir düzenleme yoktur. Böyle bir durumda TMK m. 107/f.2 hükmü devreye girecek ve denetim makamının başvurusu üzerine, olanak varsa vakfedenin de görüşü alınmak suretiyle yeni yöneticilerin tayini, vakfın yerleşim yeri asliye hukuk mahkemesi tarafından yapılacaktır.

Vakıf senedinde yöneticilerin ölümü, ehliyetini kaybetmesi, gaipliği ya da görevi bırakmaları halinde yerlerine yenilerinin tayini veya seçimine dair bir hükmün bulunması halinde, bu hükmün, görevden alınan yöneticilerin yerine yenisinin tayin veya seçiminde uygulanmasında sakınca bulunmamaktadır³⁴.

2. Vakıf Senedinde Hüküm Bulunmaması

Yeni yöneticilerin tayini veya seçimi hususunda vakıf senedinde bir hüküm yoksa, TMK m. 112/f.2 uyarınca mahkeme yeni yöneticileri seçebilir. Maddede geçen seçebilir ibaresi mahkemenin yeni yöneticileri seçmek zorunda olmadığını göstermektedir. Bu ihtimalde, TMK m. 107/f.2

³³ Özsunay, s. 447; İşeri, Vakıf, s. 178; Akyıldız, s. 199.

³⁴ İşeri, Vakıf, s. 179.

hükümü devreye girecek ve mahkeme dolaylı yoldan da olsa yeni yöneticileri seçecektir³⁵.

Tüzük m. 24'e göre, "...Vakıf senedinde hüküm bulunmaması halinde Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün yazılı düşüncesi alınmak suretiyle vakıf idarecileri mahkemece seçilir.". Bu hükümde yer alan seçilir ibaresinden mahkemenin TMK m. 112/f.2'den farklı olarak yeni yöneticileri seçme zorunluluğunda olduğu sonucu çıkmaktadır. Bu sonuç, anılan TMK m. 107/f.2 hükmünün devreye girmesine engel olmakta ve böylece işlerin uzamasının önüne geçmektedir³⁶. Tüzük'te yer alan bu düzenlemenin 4722 Sayılı Türk Medenî Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun m. 22 "Türk Medenî Kanununda öngörülen tüzük ve yönetmelikler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde çıkarılır ya da yürürlükteki tüzük ve yönetmeliklerde gerekli değişiklikler yapılır. Bu düzenlemeler yapıncaya kadar, yürürlükteki tüzük ve yönetmeliklerin Türk Medenî Kanununa aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur." karşısında uygulanamayacağı söylenebilir. Ancak anılan hükümlerde yer alan kelime farklılığının Tüzük'te yer alan düzenlemenin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği; bununla birlikte Tüzük'te yer alan hükmün, TMK'nın anılan hükmünden farklı olarak, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün yazılı düşüncesinin alınmasının gerekliliğini belirtmesine rağmen, 4722 sayılı Kanun uyarınca Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün yazılı düşüncesinin alınmasının gerekli olmadığı kanaatindeyiz.

Yeni Vakıf³⁷ Organlarının Tamamlanması başlıklı 5555 sayılı Kanun m. 8 'de "Yeni vakıfların organlarında ölüm, istifa ya da herhangi bir nedenle eksilme olduğu takdirde; vakıf senedindeki hükümlere göre, hüküm bulunmaması halinde vakıf senedi değişikliğine yetkili organın, bunun

³⁵ Böyle bir durumda yöneticisi olmayan ve kim tarafından atanacağı belirsiz olan bir vakıf ortaya çıkar. Bu sakıncayı gidermek için anılan maddede takdir hakkının kaldırılarak, mahkemeye, yönetim organının seçimini yapma mükellefiyeti getirilmelidir. *İşeri*, Vakıf, s. 180.

³⁶ *İşeri*, s. 335.

³⁷ "Mülga 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi ile 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre kurulan vakıfları, ifade eder." 5555 sayılı Kanun m. 3.

bulunmaması halinde ise icraya yetkili organın kararı ve Genel Müdürlüğün görüşü alınarak mahkemece yenisi seçilir.” düzenlemesine yer verilmektedir. Bu düzenleme, vakfın tüm organlarını kapsayan ve bu organlarda herhangi bir sebeple meydana gelen bir eksilmenin ne şekilde giderileceğini gösteren genel bir düzenleme niteliğindedir. Yöneticilerin görevden alınması durumunda da anılan hüküm uygulama alanı bulacaktır.

SONUÇ

Vakıf yöneticilerinin görevden alınması, Tüzük 23/II’de yer alan sebeplerden birinin gerçekleşmesi halinde, Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün başvurusu ve mahkemenin vereceği karar ile mümkündür. Vakıflar Genel Müdürlüğü’nce açılan dava, vakıf tüzel kişiliği ile görevden alınmaları istenilen yöneticilere birlikte yöneltilmelidir.

Tüzük m. 24’de yer alan “Görevden alınan vakıf yöneticileri bir daha hiçbir vakfın yönetiminde görev alamazlar.” hükmünün Danıştay’ca iptalinden sonra, Vakıflar Genel Müdürlüğü’nce teftişin yapıldığı dönemde görevde olan ve davanın açıldığı tarihte de görevine devam etmekte olan yöneticilere karşı dava açılabilir. Bunun dışında davanın açıldığı tarihte görevde olmayan ve dava açıldığı tarihte görevde olup da teftiş döneminde görevde olmayan yöneticiler hakkında görevden alma kararı verilemeyecektir.

5555 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesiyle, Danıştay’ca iptal edilen Tüzük m. 24’deki “Görevden alınan vakıf yöneticileri, bir daha hiç bir vakfın yönetiminde görev alamazlar.” hükmünün zaman bakımından sınırlanmış, yer alınamayacak organ açısından genişletilmiş halinin uygulanması söz konusu olacak ve dava açıldığı tarihte görevinden ayrılmış olan vakıf yöneticilerinin, görevden ayrılmış olmaları, haklarında görevden alma kararı verilmesine engel olmayacaktır.

Hakim, Tüzük m. 23/II’de gösterilen sebepler dışında diğer sebeplerin gerçekleşip gerçekleşmediği konusunda takdir hakkını

kullanacaktır. Hakimin vereceği karara karşı kanun yoluna başvurma hakkı saklıdır.

Tüzük m. 23'e eklenen (Ek Fıkra 13.8.1991-91/2159 K.) "Vakfı zarara sokan hareketleri soruşturma raporuyla saptanan vakıf yöneticilerinin görevde kalmalarının yeni zararlar doğuracağı kanısına varılırsa, Vakıflar Genel Müdürlüğüne görevden alınmaları için mahkemeye başvurulmakla birlikte, bunlar mahkeme kararına kadar geçici olarak görevden uzaklaştırılabilir." hükmü Danıştay'ca iptal edilmiştir. 5555 sayılı Kanun m. 10/f.2'de "...Telifisi imkansız sonuçlar doğurabilecek hallerde, dava sonuçlanıncaya kadar, Meclis kararı üzerine Denetim Makamınca, vakıf yönetiminin geçici olarak görevden uzaklaştırılması ve kayyımca yönetilmesi ihtiyati tedbir olarak mahkemeden talep edilir." hükmüne yer verilerek, bir taraftan Denetim Makamının vakıf yöneticileri hakkında görevden uzaklaştırma kararı vermesine engel olunmuş, diğer taraftan da bu makamın bir vesayet makamı olarak hareket etmesinin önüne geçilerek, geçici olarak görevden alma kararının da mahkemeye ait olduğu açıkça ifade edilmiştir.

